

FIBI SÁNDOR

VÁMBÉRY ÚJRA HAZALÁTOGATOTT...

Október hatodikán a koraesti órákban ismét Dunaszerdahelyre látogatott Vámbéry Ármin egyetemi tanár, a magyar orientalisztika megteremtője, a Magyar Tudományos Akadémia megbecsült tagja, az oszmán és a brit birodalom legfőbb méltóságai és az európai tudományos élet képviselői által különösen tisztelt tudós, és e kisvárosban töltötte október hetedikét és nyolcadikát is. Igen, ha Vámbéry napjainkban is élne, hívó szavunknak eleget téve bizonyára ellátogatott volna ismét közénk, minden bizonnyal jóleső mosollyal nyugtázta volna az őt övező tiszteletet, de így csak a tudós szellemsége volt közöttünk. A jelenlévők ennek ellenére tudták, hogy vendégünk otthon érzi magát ismét, hiszen kiváló társaságra lelt ebben a szülővárosaként tisztelt csallóközi városkában. Éreztük, nem örül annak, hogy ebben az évben is meglehetősen kevés dunaszerdahelyi polgárral találkozott, de bizonyára mosollyal fogadta volna, hogy a mai magyarországi és a szlovákiai tudós- és eszmetársai, az orientalisztika, a Keletkutatás, a keleti ember gondolkodását, a keleti filozófia jellegzetességeit, a Kelet mai mélységesen elgondolkodtató problémáinak okait kutató kiváló tudósemberek társaságában töltheti ezt a három napot. Mégis bizonyára annak örült volna a legjobban, hogy a dunaszerdahelyi székhelyű Vámbéry Polgári Társulás ebben az évben immár 14. alkalommal szervezte meg a Nemzetközi Vámbéry Konferenciát. Talán ő maga is elismerően szolt volna arról, hogy egy viszonylag kis városkában működő polgári társulás – igaz, hogy a

magyarországi barátok, elismert szakemberek, tudósok hatékony közreműködésével – képes olyan nemzetközi konferenciát szervezni, amelyről már Európa több országában is nagyon jó véleménnyel vannak a szakma kiválóságai, ráadásul nem először, hanem immár tizennegyedik alkalommal ad otthont e minden elismerést kiérdemlő tanácskozásnak. Meglepetése bizonyára fokozódott volna, amikor október hatodikán este, a konferencia előestéjén szervezett könyvbemutatón, a XII. Nemzetközi Vámbéry Konferencián elhangzott előadásokat tartalmazó publikációt lapozgatva tudatosította volna, hogy ez a kötet értelemszerűen az eddigi konferenciák anyagait tartalmazó könyvsorozat 12. tagja... Ekkor talán velünk együtt kicsit csalódottan gondolhatott arra, hogy hazájában, Magyarországon, nevét és munkásságát távolról sem övezi olyan megbecsülés, mint itt, e csallóközi városban, ahol nevét nem csak egy tér, hanem egy alapiskola és egy gimnázium is tisztelettel viseli. És a tudós szellemsége természetesen velünk maradt a következő két napon is....

Október hetedikén a városháza konferenciatermében a város polgármesterének üdvözlő beszéde, majd Hodossy Gyula, a Vámbéry Polgári Társulás igazgatójának megnyitója után kezdődött az érdemi tanácskozás – az előadások, majd az azokat követő véleménycserék, szakmai megbeszélések. A délelőtt folyamán nyolc, majd délután további nyolc előadás hangzott el. Az előadások után Vásáry István professzor, a Magyar Tudományos

Akadémia tagja, a Vámbéry Polgári Társulás elnöke tájékoztatta a hallgatóságot, hogy 2016-ban a Vámbéry-díjat Barbara Kellner-Heinkele turkológus és iszlámtudós, a berlini Freie Egyetem Turkológiai Intézetének alapítója kapta, ám a díj átadására-átvételére csak 2017 márciusában kerülhet sor, ugyanis az idei díjazott a konferencia idején külföldi tanulmányúton tartózkodik.

A konferencia másnapján további öt érdekes előadás volt programon. Ezen ismertetésnek nem lehet célja aprólékosan beszámolni a 21 elhangzott előadás tartalmáról, ám minden jelenlévő számára nem csak élményt, hanem tudásának gazdagodását is jelentettek az érdekes, új ismeretek. Az előadók a hajdani Bizáncban élő szkítáktól, az avarok ringjével kapcsolatos vitakérdéseken, a Mongol Birodalom postahálózatának megszervezésén és a moszkvai bojárok nagájokhoz írott okiratán át – melyben értesítették hatalmi vetélytársukat a Romanov dinasztiából származó első orosz cár megválasztásáról – végigvezették a hallgatóságot az évszázadok fontos eseményein, eljutva napjaink problémákkal telt keleti valóságához, a szíriai politikai rendezés, valamint az iráni nukleáris meg egyezéssel kapcsolatos kérdésekhez. És Vámbéry Ármin – ha e három nap alatt valóban közöttünk lehetett volna – bizonyára mosolyogva segítette volna tudós barátainkat a családjával, egész életével, kiterjedt és gazdag levelezésével, tudományos munkásságával kapcsolatos előadások és az azokat követő szakmai beszélgetések mindmáig bizonytalan elemeinek a tisztázásában.